

PROFESIE

Ciel': Poukázať na to, že rovnosť žien a mužov v zamestnaní je iba zdanlivá. (poukázať na to, ako často sa za formálnou rovnosťou môže skrývať reálna nerovnosť)

Čas: 90 min (2 vyučovacej hodiny) (Je možné rozdelenie cvičenia na viacero vyučovacích hodín, podľa podmienok školy. Vždy však po ukončení aktivity je nevyhnutná diskusia. Bez možnosti diskusie aktivitu nerealizujeme)

Veková skupina: 15 – 19 rokov

Pomôcky: papiere, písacie potreby, tabuľa

Kľúčové slová: (ne)rovnosť, rodový stereotyp, predsudok, sklenený strop, diskriminácia

Rozdelíme chlapcov a dievčatá do malých skupín, v prípade málopočetnej triedy môžu pracovať aj jednotlivo. Dievčatá a chlapci dostanú zoznam oblastí zamestnania:

Oblasť zdravotníctva

Oblasť módy

Oblasť počítačových technológií

Oblasť riadenia štátu

Oblasť školstva

Oblasť sociálnych služieb

Oblasť športu

Oblasť vedy

Oblasť vesmírneho výskumu

Oblasť literatúry

(možné pozmeniť, pridať iné a pod.)

Následné aktivity pokračujú v jednotlivých krokoch:

1. Poprosíme dievčatá a chlapcov, aby obodovali stupnicou od 1 do 10 (1 – najdôležitejšie, 10 – najmenej dôležité) oblasti z hľadiska ich dôležitosti pre:
  - a) civilizačný pokrok
  - b) kvalitu života jednotlivca
  - c) mieru finančného ocenenia práce v každej oblasti – použijú rovnakú stupnicu (1- najlepšie, 10 najhoršie)
2. Poprosíme dievčatá a chlapcov, aby popísali človeka, ktorý pôsobí v jednotlivkej profesii (jeho/jej pozícia v profesii, vek, oblečenie, životný štýl, príjem,...)Poznámka: Pre spestrenie môžeme použiť obrázky rôznych typov ľudí z tlačovín. Ale nie je to nevyhnutné. Ak nepoužijeme žiadne obrázky, chlapci a dievčatá môžu slobodnejšie vyjadriť svoje predstavy, nie sú „zväzovaní/é“ predpripravenými typmi. *(Ak chcete aktivitu prerušiť, je to vhodné na tomto mieste, nevyhnutná je však diskusia, ktorá by mala byť zameraná na „spätnú väzbu“, ktorú spolu so študentmi a študentkami zrealizujeme tak, že „prekontrolujeme“, v akých pozíciách a profesiách vystupujú muži a ženy, aký je rozdiel medzi finančným ocenením jednotlivých profesií, a významu. Upozorníme ich na to, že muži sú častejšie motivovaní, aby vstupovali do „lukratívnych“ pozícií, zatiaľ čo pozície, kde sa vyskytuje veľké množstvo žien sú často spoločensky a ekonomicky nedocenené. Upozorníme na to, že ženy zarábajú oveľa menej než muži, a to aj v porovnateľných pozíciách. Zdôrazníme, že od žien sa častejšie očakáva, že budú pracovať zadarmo, že sa „obetujú“. Vid' záverečná diskusia)*
3. Poprosíme chlapcov a dievčatá, aby popísali, v akej pozícii v KAŽDEJ oblasti by pracoval/a muž/žena – ak v prvom prípade (kroku 2) popisovali ženu, teraz popíšu muža a podobne

Záverečná diskusia: Je to najdôležitejšia časť aktivity. Je zameraná na „spätnú väzbu“, ktorú spolu so študentmi a študentkami zrealizujeme tak, že „prekontrolujeme“, v akých pozíciách a profesiách vystupujú muži a ženy, aký je rozdiel medzi finančným ocenením jednotlivých profesií, a významu. Upozorníme ich na to, že muži sú častejšie motivovaní, aby vstupovali do „lukratívnych“ pozícií, zatiaľ čo pozície, kde sa vyskytuje veľké množstvo žien sú často spoločensky a ekonomicky nedocenené.

Upozorníme na to, že ženy zarábajú oveľa menej než muži, a to aj v porovnateľných pozíciách. Zdôrazníme, že od žien sa častejšie očakáva, že budú pracovať zadarmo, že sa „obetujú“.

Poukážeme aj na prípadný rozdiel v pozícii, ktorú zastávali muži a ženy v jednotlivých oblastiach, ako ich doplnili v kroku 3. Snažíme sa poukázať na to, že hoci podľa zákona majú muži a ženy rovnakú možnosť zúčastňovať sa profesionálneho života, predsudky, ktoré súvisia s vnímaním žien, ako menej schopných sa presadiť, alebo viesť kolektív, prispievajú k vzniku „skleneného stropu“, diskriminácii žien v zamestnaní, ako aj v oceňovaní za prácu.

Nezabudneme povzbudiť dievčatá k prekonávaniu takýchto bariér. Je vhodné nasmerovať diskusiu k spoločnému hľadaniu mechanizmov na prekonávanie predsudkov o „predurčenosti“ mužov a žien pre určité profesie. Motivujeme chlapcov, aby prevzali zodpovednosť za narušovanie rodových stereotypov vedúcich k diskriminácii. Môžeme diskutovať o deľbe práce medzi ženami a mužmi, o zmysluplnosti deľby zodpovednosti za starostlivosť o deti a ich výchovu, ...

Otázky do diskusie: Ktoré zamestnanie ste si pre seba vybrali (alebo ktoré je vám blízke)? Prečo ste si vybrali práve toto? Čo budete musieť urobiť, aby ste vo svojej zvolenej profesii boli úspešní/é? Aké bariéry budete musieť prekonávať? Všimli ste si rozdiely medzi situáciou mužov a žien v zamestnaní? Ak by ste mali možnosť, čo by ste urobili, aby ste odstránili znevýhodnenie žien v zamestnaní (ale napríklad aj iných skupín)? Čo môžu urobiť muži, aby žili v spoločnosti, kde je rovnosť medzi ženami a mužmi? Ako je možné podporiť ženy a mužov v „netradičných“ zamestnaniach? Aké mechanizmy je možné využiť pri zasadzovaní sa o rovnosť medzi ženami a mužmi? Čo je diskriminačné správanie? Ako by bolo možné predchádzať rodovej diskriminácii? Poznáte významné ženy, ktoré si získali uznanie v „netradičnom“ povolání? Poznate mužov, ktorí sa venujú „netradičnému“ povolaniu?

(Možné informovať ich o Dohovore o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien, o antidiskriminačnej legislatíve, pozri: www.esfem.sk, časť „na stiahnutie“, časť „ľudské práva žien“...)

Autorka: Monika Bosá